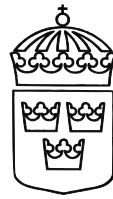

Regeringens proposition

2013/14:221

Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring – anpassning till nya EU-regler

Prop. 2013/14:221

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 24 april 2014

Fredrik Reinfeldt

Annie Lööf
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att de regler som tillämpas för bedömning av konkurrensbegränsningar i avtal mellan företag som avser tekniköverföring anpassas till nya EU-regler. Förslaget innebär att lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring anpassas till kommissionens förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring. Anpassningens syfte är att samma materiella regler ska gälla för bedömningen av konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring, oavsett om svensk eller EU:s konkurrensrätt är tillämplig i det enskilda fallet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Konkurrensreglerna	6
4.1	Allmänt om konkurrenslagen	6
4.2	Förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete	7
4.3	Undantag från förbudet	9
4.4	Förhållandet mellan den svenska konkurrensrätten och EU-rätten	11
5	Ett ändrat gruppundantag för avtal om tekniköverföring	12
5.1	Gällande ordning	12
5.2	2014 års kommissionsförordning om gruppundantag för avtal om tekniköverföring	14
5.3	Gruppundantaget för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring anpassas till nya EU-regler	16
6	Konsekvenser	17
7	Författningskommentar	19
Bilaga 1	Promemorians lagförslag	21
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	22
Bilaga 3	Kommissionens förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014	23
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 april 2014.	30

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2013/14:221

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring.

Förslag till lag om ändring i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag tillämpas på *sådana* avtal om tekniköverföring *som ingåtts av två företag och som tillåter produktion av avtalsprodukterna.*

Bestämmelsen i 1 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579) ska även tillämpas på avtal enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag tillämpas på avtal om tekniköverföring.

Lagen tillämpas inte på licensavtal som omfattas av lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal eller lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling.

2 §

Under de villkor som följer av 3 § gäller för sådana avtal om tekniköverföring vilka innehåller konkurrensbegränsningar och som omfattas av 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) undantag från förbudet i samma paragraf mot sådana avtal. *Undantaget ska gälla till dess att de immateriella rättigheterna till den licensierade tekniken har upphört att gälla, förfallit eller förklarats ogiltiga eller, i fråga om know-how, så länge som denna förblir hemlig, utom då denna know-how blir allmänt tillgänglig till följd av en åtgärd som vidtas av licenstagaren, varvid undantaget ska gälla lika länge som avtalet.*

Under de villkor som följer av 3 § gäller för sådana avtal om tekniköverföring vilka innehåller konkurrensbegränsningar och som omfattas av 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) undantag från förbudet i samma paragraf mot sådana avtal. Undantag gäller dock endast för sådana grupper av avtal som uppfyller förutsättningarna för undantag i 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

Undantag gäller dock endast för sådana grupper av avtal som uppfyller förutsättningarna för undantag i 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

Av 2 kap. 3 § konkurrenslagen följer att Konkurrensverket kan besluta att ett enskilt avtal, som till följd av ett gruppundantag enligt denna lag är undantaget från förbudet i 2 kap. 1 § samma lag, inte ska omfattas av undantaget om avtalet har följder som är oförenliga med 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

3 §

I fråga om avtalen tillämpas bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 av den 7 april 2004 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring på motsvarande sätt, med undantag av artiklarna 2, 6, 7 och 9–11. Vidare ska hänvisningar till undantaget i artikel 2 avse 2 § i förening med 1 §.

I fråga om avtalen tillämpas bestämmelserna i kommissionens förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring¹ på motsvarande sätt, med undantag av artiklarna 2.1, 6, 7 och 9–11. Vidare ska hänvisningar till undantaget i artikel 2 avse 2 § första stycket i förening med 1 § första och andra stycket.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av april 2015 för avtal som var i kraft den 1 augusti 2014. Äldre föreskrifter gäller dock inte för avtal som vid ikraftträdandet uppfyller villkoren för gruppundantag enligt de nya föreskrifterna.

¹ EUT L 93, 28.3.2014, s. 17 (Celex 32014R0316).

3 Ärendet och dess beredning

Den 20 februari 2013 presenterade EU-kommissionen för s.k. offentlig konsultation ett utkast till en ny förordning om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring. Med anledning av utkastet utarbetades inom Näringsdepartementet en promemoria med förslag till anpassningar av motsvarande svenska regler. Promemorians lagförslag bifogas som *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns som *bilaga 2*. Remissvaren finns tillgängliga i Näringsdepartementet (N2013/2196/MK). Den 21 mars 2014 antog kommissionen förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring (EUT L 93, 28.3.2014, s. 17, Celex 32014R0316). Förordningen bifogas som *bilaga 3*.

Lagrådet

De föreslagna ändringarna är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats.

4 Konkurrensreglerna

4.1 Allmänt om konkurrenslagen

Bakgrund

Konkurrenslagen (2008:579) har till ändamål att undanröja och motverka hinder för en effektiv konkurrens i fråga om produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter. Konkurrenslagen avser att generellt skydda samhällsekonomin och konsumenterna. Lagen är tillämplig på alla företag i hela näringslivet och i fråga om all produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter. Själva företagsbegreppet utgör emellertid en viss begränsning av tillämpningsområdet.

Konkurrenslagen bygger i huvudsak på den konkurrensrättsliga förbudsprincipen. Principen innebär att vissa konkurrensbegränsningar i sig är skadliga och därför ska vara förbjudna. Lagens materiella bestämmelser är utformade med EU-rätten som förebild. Avsikten är att konkurrenslagen i materiellt hänseende ska likna EU-rättens konkurrensregler så mycket som möjligt (jfr prop. 1992/93:56 s. 19 och prop. 2007/08:135 s. 182).

De materiella bestämmelserna i konkurrenslagen är inriktade på att motverka tre slag av åtgärder som kan skada konkurrensens effektivitet: gemensamma förfaranden som omfattar flera aktörer på marknaden (2 kap. 1 §, förbud mot konkurrensbegränsande samarbete), ensidiga förfaranden (2 kap. 7 §, förbud mot missbruk av dominerande ställning) och strukturella åtgärder (4 kap. 1 §, förbud mot företagskoncentrationer). Konkurrenslagen innehåller också en regel som gör det möjligt att pröva konkurrenskonflikter som uppstår när staten, en kommun eller ett landsting säljer varor och tjänster på marknaden i konkurrens med privata aktörer (3 kap. 27 §, förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet). Den regeln kompletterar förbuden mot konkurrensbegränsande samarbete respektive missbruk av dominerande ställning.

Övervakning och sanktioner

Det är i första hand Konkurrensverket som har att vaka över att konkurrenslagen följs. Konkurrensverket kan exempelvis ålägga företag att upphöra med överträdelser av förbuden mot konkurrensbegränsande samarbete eller missbruk av dominerande ställning (3 kap. 1 §). Även företag som berörs av sådana överträdelser har vissa möjligheter att ansöka om förbud i domstol (3 kap. 2 §). Vid uppsåtliga eller oaktsamma överträdelser av förbuden kan Konkurrensverket hos Stockholms tingsrätt ansöka om utdömmande av konkurrensskadeavgift (3 kap. 5 §). Ett företag som uppsåtligt eller av oaktsamhet överträder något av dessa förbud kan förpliktas att ersätta den skada som därigenom uppkommer (3 kap. 25 §).

4.2 Förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete

Förbudet i konkurrenslagen

Enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen är avtal mellan företag förbjudna om de har till syfte att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt eller om de ger ett sådant resultat. I paragrafens andra stycke ges exempel på avtal som typiskt sett är konkurrensbegränsande. Här nämns bl.a. avtal som innebär att försäljningspriser fastställs, produktion begränsas eller kontrolleras och marknader delas upp.

Förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete har sin motsvarighet i artikel 101.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget (tidigare artikel 81.1 i EG-fördraget).

Avtalskriteriet

För att samarbetsförbudet i konkurrenslagen ska vara tillämpligt krävs, i likhet med vad som gäller enligt EU-rätten, någon form av överens-

Prop. 2013/14:221 kommelse mellan två eller flera företag, det s.k. avtalskriteriet. Ett *avtal* kan ha formen av såväl formellt bindande muntliga eller skriftliga överenskommelser mellan två eller flera företag som arrangemang där ett företag gentemot ett annat frivilligt åtar sig att begränsa sin frihet att agera på marknaden (se t.ex. Marknadsdomstolens avgöranden, MD 2012:13).

I lagen föreskrivs att vad som sägs om avtal i lagen också ska tillämpas på beslut av en sammanslutning av företag och samordnade förfaranden av företag. Med ett *beslut av en sammanslutning av företag* avses exempelvis beslut av en branschförening där föreningens stadgar ger möjlighet att styra företagets beteende på marknaden. Även beslut som innebär rekommendationer att agera på ett visst sätt hör hit liksom en företagssammanslutnings faktiska agerande (MD 2007:23). Ett *samordnat förfarande* innebär att två eller flera företag utan direkt avtal tillämpar ett visst förfarande i samförstånd. Samförståndet behöver inte ha uppkommit genom uttryckliga muntliga eller skriftliga förklaringar. För att ett samordnat förfarande ska föreligga krävs det dock att direkta eller indirekta kontakter mellan företagen har förekommit (MD 2005:7). Det är alltså fråga om ett förfarande mellan företag som medvetet ersätter den fria konkurrensens risker med ett inbördes samarbete (MD 2009:11).

Konkurrensbegränsningskriteriet

Förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete träffar endast samarbete mellan företag som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen på marknaden. Ett samarbete vars syfte är konkurrensbegränsande är förbjudet i sig. Det krävs i ett sådant fall inte att samarbetets effekter på marknaden påvisas. Om avtalet i sig inte har ett konkurrensbegränsande syfte, får det i stället bedömas om avtalet har ett sådant resultat. Vad som är resultatet av en konkurrensbegränsning avgörs i det enskilda fallet efter ett s.k. konkurrenstest, dvs. en närmare prövning av avtalets faktiska eller potentiella påverkan på konkurrensen på den relevanta marknaden.

Konkurrensbegränsande samarbeten delas vanligen upp i horisontella och vertikala avtal. Med horisontella avtal avses samarbeten mellan företag som är verksamma i samma handelsled, dvs. som konkurrerar med varandra. Med vertikala avtal menas avtal mellan företag i olika handelsled i en distributionskedja, t.ex. mellan tillverkare och detaljist.

Märkbarhetskriteriet

För att ett konkurrensbegränsande förfarande ska omfattas av förbudet krävs att det begränsar konkurrensen på ett märkbart sätt. Vid bedömningen har företagets marknadsandelar betydelse. Beräkningen av ett företags marknadsandel förutsätter att den relevanta marknaden avgränsas. Av praxis framgår att avtal mellan konkurrenter som har till syfte att fastställa priser eller att begränsa produktion eller försäljning eller att dela upp marknader eller inköpskällor i princip alltid är märkbart konkurrensbegränsande, oavsett företagets marknadsandelar.

Även andra omständigheter än företagens storlek och marknadsandelar har beaktats av Marknadsdomstolen vid bedömningen av om ett samarbete begränsar konkurrensen på ett märkbart sätt. Prop. 2013/14:221

Civilrättslig ogiltighet

Av bestämmelsen i 2 kap. 6 § konkurrenslagen följer att avtal eller avtalsvillkor som är förbjudna enligt 2 kap. 1 § är civilrättsligt ogiltiga. Det innebär att avtalet eller villkoret inte kan göras gällande enligt sitt innehåll.

4.3 Undantag från förbudet

Undantag i enskilda fall

Det finns i 2 kap. 2 § konkurrenslagen en generell, alltid tillämplig, undantagsregel från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. Av bestämmelsen framgår att förbudet inte gäller för ett avtal som

1. bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande,

2. tillförsäkrar konsumenterna en skälig andel av den vinst som däri- genom uppnås,

3. bara ålägger de berörda företagen begränsningar som är nödvändiga för att uppnå målet i 1, och

4. inte ger de berörda företagen möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av nyttigheterna i fråga.

Paragrafen motsvarar artikel 101.3 i EUF-fördraget (tidigare artikel 81.3 i EG-fördraget). En förutsättning för att paragrafen ska vara tillämplig är att avtalet omfattas av förbudet i 2 kap. 1 §. I likhet med vad som gäller inom EU-rätten måste samtliga de villkor som anges i paragrafen vara uppfyllda för att undantaget ska gälla.

Företagen har själva att bedöma om deras avtal eller de förfaranden som de deltar i är förenliga med konkurrensreglerna. Det anses ankomma på den part som gör gällande att bestämmelserna om undantag är tillämpliga att också visa detta (jfr artikel 2 i rådets förordning [EG] nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpningen av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget [EGT L 1, 4.1.2003, s. 1, Celex 32003R0001, numera artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget]).

EU-kommissionen har utfärdat ett tillkännagivande om riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget (EUT C 101, 27.4.2004, s. 97, numera artikel 101.3 i EUF-fördraget). Riktlinjerna fastställer kommissionens tolkning av villkoren för undantag i artikel 101.3. De ger därmed vägledning om hur kommissionen kommer att tillämpa artikel 101 i enskilda ärenden. Riktlinjerna är inte bindande för domstolar och myndigheter i medlemsstaterna, men ett syfte är att ge dem vägledning när de tillämpar artikel 101.1 och 101.3 i EUF-fördraget (p. 4).

Innebörd

Innebörden av ett gruppundantag är att vissa typer av avtal generellt undantas från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. En stor andel av de avtal som faller under bestämmelsen om undantag från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete torde omfattas av olika gruppundantag.

Genom gruppundantaget får parterna i avtalet ett skydd mot ingripanden så länge villkoren för undantag är uppfyllda. Regler av det slaget finns också inom EU-rätten där kommissionen bemyndigats att utfärda förordningar om gruppundantag från förbudet i artikel 101.1 i EUF-fördraget.

Ett gruppundantag påverkar inte tillämpningen av förbudet mot missbruk av dominerande ställning i konkurrenslagen. Motsvarande princip tillämpas även inom EU:s konkurrensrätt.

Särskilda gruppundantagslagar

Gruppundantagen regleras sedan den 1 november 2008 i särskilda lagar. Dessförinnan var gruppundantagen reglerade i förordningar (se prop. 2007/08:135 s. 234–236).

I 2 kap. 3 § konkurrenslagen listas de gruppundantag som nu är i kraft. Där föreskrivs att undantag från förbudet gäller för sådana grupper av avtal (gruppundantag) som avses i

1. lagen (2008:580) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om viss taxisamverkan,

2. lagen (2008:581) om gruppundantag för vertikala konkurrensbegränsande avtal,

3. lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal,

4. lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling,

5. lagen (2008:584) om gruppundantag för vertikala konkurrensbegränsande avtal inom motorfordonssektorn,

6. lagen (2008:585) om gruppundantag för vissa konkurrensbegränsande avtal inom försäkringssektorn, och

7. lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring.

Samtliga svenska gruppundantag, förutom det som avser taxisamverkan, har EU-rättslig motsvarighet.

Återkallelse av gruppundantag

I konkurrenslagen anges att om ett enskilt avtal är undantaget från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete, men avtalet har följder som är oförenliga med den generella undantagsregeln, får Konkurrensverket besluta att avtalet inte ska omfattas av gruppundantaget (2 kap. 3 § andra stycket). Innebörden av ett sådant beslut är att parterna i avtalet inte har det skydd mot ingripande, i form av t.ex. ett åläggande att upphöra med överträdelsen, som gruppundantaget ger. Motsvarande bestämmelser gäller även inom EU-rätten för avtal som omfattas av

någon förordning om gruppundantag som beslutats av kommissionen. Av artikel 29.2 i förordning (EG) nr 1/2003 följer att Konkurrensverket kan återkalla ett undantag för ett avtal som omfattas av en förordning om gruppundantag som kommissionen meddelat.

Prop. 2013/14:221

Legalundantag inom jordbrukssektorn och taxinäringen

Konkurrenslagen innehåller särskilda bestämmelser för vissa former av samarbete mellan små företag, s.k. legalundantag (2 kap. 4–5 §§). Det gäller samarbeten inom primära lantbruksföreningar, t.ex. enskilda lantbrukare, och vissa samarbeten mellan taxiföretag. Legalundantagen innebär att förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete inte är tillämpligt på ett samarbete om de förutsättningar som anges i de särskilda bestämmelserna är uppfyllda. Bestämmelserna om legalundantag ger parterna i avtalet ett skydd mot ingripanden på konkurrensrättslig grund. Undantaget påverkar dock inte tillämpningen av konkurrenslagens förbud mot missbruk av dominerande ställning.

4.4 Förhållandet mellan den svenska konkurrensrätten och EU-rätten

Konkurrenslagen är utformad med EU-rätten som förebild. Förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete och den generella undantagsregeln har sin förebild i artikel 101.1 och 101.3 i EUF-fördraget.

En förutsättning för att tillämpa artikel 101 i EUF-fördraget är att handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas. Samhandelskriteriet har tolkats vidsträckt; det räcker att påverkan på samhandeln är potentiell. Till följd av detta begränsar kriteriet inte EU-rättens tillämpning särskilt påtagligt. I tillkännagivandet Riktlinjer om begreppet påverkan på handeln i artikel 81 och 82 i fördraget (EUT C 101, 27.4.2004, s. 81, numera artikel 101 och 102 i EUF-fördraget) redovisar EU-kommissionen de principer som har utarbetats av unionsdomstolarna beträffande tolkningen av begreppet påverkan på handeln.

När det gäller tillämpningen av artikel 101 i EUF-fördraget är en av de viktigaste rättsakterna rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (EGT L 1, 4.1.2003, s. 1, Celex 32003R0001, numera artikel 101 och 102 i EUF-fördraget). Av förordningen följer att det för Konkurrensverket och domstolarna finns en skyldighet att tillämpa artikel 101 och 102 i EUF-fördraget om nationell konkurrensrätt tillämpas på avtal och förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna inom EU (artikel 3). Detta innebär att när en svensk domstol tillämpar t.ex. 2 kap. 1 § konkurrenslagen på ett avtal mellan två företag som kan påverka handeln mellan medlemsstater, är domstolen skyldig att också tillämpa artikel 101 i EUF-fördraget.

Förordningen bygger på parallella kompetenser. Kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna inom EU har behörighet att tillämpa artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget fullt ut beträffande avtal och förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna. I förord-

Prop. 2013/14:221 ningen finns bestämmelser som syftar till att garantera en enhetlig tillämpning av unionens konkurrensregler. Förordningen innehåller också regler om samarbete och kompetensfördelning mellan de nationella konkurrensmyndigheterna, domstolarna och kommissionen. I förordningen finns vidare de grundläggande reglerna om förfarandet vid kommissionen. De nationella konkurrensmyndigheterna inom EU och kommissionen ingår och samarbetar i nätverket European Competition Network.

EU-förordningar är direkt tillämpliga i medlemsstaterna från den dag de träder i kraft och behöver därför inte genomföras nationellt för att kunna tillämpas av nationella myndigheter och få effekt för enskilda.

5 Ett ändrat gruppundantag för avtal om tekniköverföring

5.1 Gällande ordning

Lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring

I 2 kap. 3 § konkurrenslagen föreskrivs att sådana grupper av avtal som avses i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring, benämnd gruppundantagslagen, är undantagna från förbudet mot konkurrensbegränsade samarbete i 2 kap. 1 § konkurrenslagen.

Gruppundantagslagen är tillämplig på tekniköverföringsavtal som ingås mellan två företag och som tillåter produktion av avtalsprodukterna. I 1 kap. 6 § konkurrenslagen jämställs avtal med beslut av en sammanslutning av företag och samordnade förfaranden mellan företag. Även sådana beslut och förfaranden omfattas av gruppundantagslagen.

I gruppundantagslagen finns bestämmelser som undantar tekniköverföringsavtal från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. Gruppundantaget gäller endast för sådana avtal som uppfyller förutsättningarna för undantag i den generella, alltid gällande, undantagsbestämmelsen i konkurrenslagen. Vidare finns en hänvisning till konkurrenslagen som innebär att Konkurrensverket i ett visst fall kan återkalla undantaget för ett enskilt avtal om avtalet har följder som är oförenliga med den generella undantagsbestämmelsen i konkurrenslagen. Trots att ett avtal omfattas av det skydd mot ingripanden som gruppundantaget ger, kan undantaget alltså återkallas om avtalet exempelvis inte bidrar till att förbättra distributionen av varor eller tjänster eller att konsumenterna inte tillförsäkras en skälig andel av den vinst som uppstår genom avtalet.

När det gäller de närmare förutsättningarna för gruppundantag hänvisar lagen till kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 av den 7 april

2004 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring (EUT L 123, 27.4.2004, s. 11, Celex 32004R0772). I lagen finns vissa lagtekniska anpassningar av förordningens bestämmelser till svenska förhållanden.

För det fall ett avtal inte uppfyller förutsättningarna för att omfattas av gruppundantagslagen får en prövning av avtalet ske på sedvanligt sätt. Först prövas om avtalet omfattas av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete. Därefter prövas om villkoren för undantag i den generella, alltid gällande, undantagsbestämmelsen är uppfyllda. Att avtalet inte omfattas av gruppundantaget innebär alltså inte att avtalet är eller presumeras vara förbjudet.

2004 års kommissionsförordning om gruppundantag för avtal om tekniköverföring

Gruppundantagslagen bygger helt på motsvarande bestämmelser i kommissionens förordning (EG) nr 772/2004. Detta framgår genom en hänvisning i gruppundantagslagen. Förordningen är tidsbegränsad och upphör att gälla den 30 april 2014. Nedan görs en kortfattad genomgång av de artiklar som är av betydelse för tillämpningen av lagen.

Artikel 1 innehåller definitioner av en rad begrepp. I artikel 3 finns bestämmelser om marknadsandelar. Innebörden av bestämmelserna är att om de tröskelvärden som anges i artikeln överskrids, omfattas inte avtalet av gruppundantaget. Tröskelvärdet för avtal mellan konkurrerande företag är 20 procent. Mellan företag som inte konkurrerar med varandra är tröskelvärdet 30 procent. Bestämmelser om beräkning av marknadsandelar och följderna av att tröskelvärdena överskrids under avtalstiden finns i artikel 8.

Artikel 4 innehåller en uppräknning av särskilt allvarliga konkurrensbegränsningar. Om avtalet innehåller en sådan begränsning, innebär det att avtalet inte omfattas av gruppundantaget. När det gäller avtal mellan konkurrerande företag gäller inte gruppundantaget om avtalet direkt eller indirekt innebär att priset fastställs vid försäljning av produkter till tredje man, att produktionen begränsas eller att marknader eller kundunderlag delas upp. I fråga om avtal mellan företag som inte konkurrerar med varandra gäller inte gruppundantaget om avtalet direkt eller indirekt, med vissa undantag, begränsar

- möjligheterna för en part att fastställa sina priser när denne säljer produkter till tredje man, eller
- det område inom vilket eller av de kunder till vilka licenstagaren får bedriva passiv försäljning av avtalsprodukterna.

I artikel 5 räknas ett antal konkurrensbegränsningar upp som inte anses så allvarliga att gruppundantaget inte gäller för avtalet, men som innebär att undantaget inte gäller för den aktuella begränsningen. Här anges exempelvis att en skyldighet för en licenstagare att bevilja licensgivaren en exklusiv licens för särskiljbara förbättringar eller nya tillämpningar som licenstagaren själv har tillfört den licensierade tekniken inte omfattas av gruppundantaget.

5.2 2014 års kommissionsförordning om gruppundantag för avtal om tekniköverföring

Inledning

Den 21 mars 2014 antog kommissionen en ny förordning om gruppundantag, förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring. Den nya förordningen träder i kraft den 1 maj 2014 och upphör att gälla den 30 april 2026. Kommissionen antog också riktlinjer för tillämpningen av artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på avtal om tekniköverföring.

Förordningen finns i *bilaga 3*. Nedan redogörs för huvuddragen i förordningen.

Förordningens innehåll

Definitioner

I artikel 1 definieras olika ord och uttryck som används i förordningen. Där slås bl.a. fast att med uttrycket avtal om tekniköverföring avses ett avtal om licensiering av teknikrättigheter mellan två företag enligt vilket licensstagarens eller dennes underleverantörer ska tillverka avtalsprodukter. Uttrycket avtal om tekniköverföring avser också en överlåtelse av teknikrättigheter mellan två företag för tillverkning av avtalsprodukter där en del av de risker som är förenade med utnyttjandet av den tekniken ligger kvar hos överlåtaren.

Undantaget för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring

Av artikel 2.1 framgår att förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i artikel 101.1 i EUF-fördraget inte ska tillämpas på avtal om tekniköverföring. Undantaget ska enligt artikel 2.2 gälla så länge som de licensierade teknikrättigheterna inte har förfallit, löpt ut eller förklarats ogiltiga eller, i fråga om know-how, så länge som denna know-how förblir hemlig. Om know-how blir allmänt känd till följd av licensstagarens åtgärder ska undantaget emellertid gälla under avtalets hela löptid. Undantaget ska också, enligt artikel 2.3, tillämpas på bestämmelser i avtal om tekniköverföring som avser licensstagarens köp av produkter eller som avser licensiering eller överlåtelse av andra immateriella rättigheter eller know-how till licensstagaren, om, och i den utsträckning som, dessa bestämmelser är direkt knutna till tillverkningen eller försäljningen av avtalsprodukterna.

Marknadsandelströsklar

Bestämmelser om marknadsandelströsklar finns i artikel 3. Av artikeln följer att tekniköverföringsavtal mellan konkurrerande företag omfattas av gruppundantaget om parternas sammanlagda marknadsandel inte överstiger 20 procent på någon relevant marknad. När det gäller tekniköverföringsavtal mellan företag som inte konkurrerar med varandra anges

i artikeln att undantaget gäller om parternas respektive marknadsandel inte överstiger 30 procent på någon relevant marknad.

I artikel 8 finns bestämmelser om hur företagens marknadsandelar ska beräknas. Där anges också hur gruppundantaget ska tillämpas i händelse av att marknadsandelströsklarna överskrids under avtalstiden.

Allvarliga konkurrensbegränsningar som medför att gruppundantaget inte gäller

Avtal om tekniköverföring som innehåller begränsningar som inte är absolut nödvändiga för att förbättra produktion eller distribution omfattas inte av gruppundantaget. Artikel 4 innehåller en uppräknning av sådana konkurrensbegränsningar. Exempelvis anges i artikeln att avtal som syftar till att begränsa en parts möjligheter att fastställa priset när denne säljer produkter till tredje man inte omfattas av gruppundantaget. Detsamma gäller som huvudregel för avtal som direkt eller indirekt syftar till att produktionen begränsas eller att marknader eller kundunderlag delas upp.

Konkurrensbegränsningar som inte omfattas av gruppundantaget

Artikel 5 innehåller bestämmelser som syftar till att skydda incitamenten för att bedriva innovationsverksamhet och sörja för en korrekt tillämpning av immateriella rättigheter. Från gruppundantaget utesluts därför skyldigheter för licenstagaren att bevilja en exklusiv licens eller att överlåta rättigheter avseende egna förbättringar eller nya tillämpningar av den licensierade tekniken, s.k. grant-back-skyldigheter. Vidare utesluts klausuler som innebär att den ena parten inte får bestrida giltigheten av de immateriella rättigheter som den andra parten har.

Sambandet med övriga gruppundantagsförfordningar

Av artikel 9 framgår att förordningen inte ska tillämpas på licensupplägg i forsknings- och utvecklingsavtal eller specialiseringsavtal som omfattas av kommissionens förordningar om gruppundantag för sådana avtal (se vidare prop. 2010/11:59).

Övriga bestämmelser

Bestämmelser om återkallelse av undantaget finns i artikel 6. Artikel 7 innehåller en upplysning om att kommissionen kan besluta att förordningen inte ska tillämpas i vissa fall. I artikel 10 finns övergångsbestämmelser som föreskriver en ettårig övergångsperiod för avtal som omfattas av gruppundantag enligt förordning (EG) nr 772/2004, men som inte omfattas av den nya gruppundantagsförfordningen. Enligt artikel 11 träder den nya förordningen i kraft den 1 maj 2014 och upphör att gälla den 30 april 2026.

5.3 Gruppundantaget för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring anpassas till nya EU-regler

Regeringens förslag: Lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring ska anpassas till den nya kommissionsförordningen. Lagen ska inte tillämpas på licensavtal som omfattas av lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal eller lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2014. Äldre föreskrifter ska gälla till utgången av april 2015 för avtal som var i kraft den 1 augusti 2014. Äldre föreskrifter ska dock inte gälla för avtal som vid ikraftträdandet uppfyller villkoren för gruppundantag enligt de nya föreskrifterna.

Promemorians förslag: I promemorian föreslogs att lagändringarna skulle träda i kraft den 1 juli 2014. I övrigt överensstämmer promemorians förslag med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Ett system med gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring har funnits i svensk rätt sedan 1993 och bedöms ha fungerat väl. Den nu gällande lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring bygger på kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring. Denna förordning har genom en hänvisning i lagen gjorts tillämplig på avtal som omfattas av konkurrenslagen. När förordningen nu upphör att gälla den 30 april 2014 och ersätts av kommissionens förordning (EU) 316/2014 bör svensk rätt anpassas till den nya förordningen. Härigenom bibehålls den rättslikhet som eftersträvas på konkurrensrättens område, vilket är till gagn för företagen som då kommer att träffas av samma konkurrensregler oavsett om EUF-fördraget eller konkurrenslagen är tillämplig i det enskilda fallet.

Av artikel 9 i förordningen följer att den nya förordningen inte tillämpas på sådana licensupplägg i forsknings- och utvecklingsavtal eller specialiseringsavtal som omfattas av kommissionens gruppundantagsförordningar om sådana avtal. Motsvarande gruppundantag finns även i svensk rätt i lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal och lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling. I rättslikhetens intresse bör ett undantag motsvarande artikel 9 införas i lagen om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring för sådana licensavtal som omfattas av gruppundantagslagarna om specialiseringsavtal och avtal om forskning och utveckling.

Kommissionens nya förordning träder i kraft den 1 maj 2014. Med hänsyn till detta bör anpassningen av de svenska reglerna ske så snart som möjligt därefter, vilket av praktiska skäl föreslås vara den 1 augusti 2014.

Den omständigheten att anpassningen till den nya förordningen inte träder i kraft samtidigt som förordningen innebär att olika materiella regler kommer att gälla under en kort period för bedömningen av konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring. Vilka regler som ska tillämpas avgörs av det s.k. samhandelskriteriet (se avsnitt 4.4). Detta innebär att när samhandeln kan påverkas ska EU-rätten och därmed den nya förordningen tillämpas. Om samhandeln inte påverkas, tillämpas gruppundantagslagen i gällande lydelse. Till dess lagändringen träder i kraft kan således frågan om samhandel få betydelse för bedömningen av konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring.

Den nya förordningen innehåller övergångsbestämmelser. Bestämmelserna innebär att förordning (EG) nr 772/2004 tillämpas till utgången av april 2015 för avtal som var i kraft den 30 april 2014 och som uppfyller villkoren för undantag i den förordningen, men som inte uppfyller villkoren för undantag enligt den nya förordningen. Bestämmelser med motsvarande innehåll bör införas i den svenska gruppundantagslagen för tiden efter den 1 augusti 2014 och tillämpas till utgången av april 2015. Med hänsyn till intresset av rättslikhet på konkurrensrättens område bör några särskilda övergångsregler i övrigt inte införas för tiden därefter.

I förhållande till den nya förordningen kommer olika regler att vara tillämpliga på konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring under en kort tidsperiod. Enligt regeringens mening innebär de övergångsbestämmelser som föreslås ovan att skillnaden mellan de olika regelsystemen torde vara av liten praktisk betydelse. Eventuella nackdelar som kan uppkomma bedöms därför vara små.

6 Konsekvenser

Innebörden av lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring är att de bestämmelser som tillämpas inom EU-rätten på motsvarande avtal även gäller enligt svensk rätt, när EU-reglerna inte är tillämpliga. Skiljelinjen mellan de båda regelverken utgörs av det s.k. samhandelskriteriet (se ovan avsnitt 4.4). Om en svensk domstol tillämpar t.ex. en gruppundantagslag på ett konkurrensbegränsande avtal som kan påverka handeln mellan medlemsstater, är domstolen också skyldig att tillämpa motsvarande EU-rättsliga gruppundantag.

När kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 nu löper ut och ersätts av en ny förordning, kommer olika regler för bedömning av konkurrensbegränsande avtal att gälla för företagen beroende på om avtalet kan påverka handeln mellan medlemsstater eller inte. Detta leder till bristande förutsägbarhet för företagen, med ökade kostnader för att efterleva konkurrensreglerna som följd. Därför föreslås ändringar i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring. Ändringarna syftar till att anpassa de svenska reglerna till motsvarande EU-rättsliga bestämmelser. Det finns ingen skyldighet att anpassa lagen till den nya förordningen, men genom anpassningen upprätthålls förutsägbarheten i konkurrensreglerna liksom rättslikheten

Prop. 2013/14:221 med EU-rätten. Att inte genomföra föreslagna ändringar skulle följaktligen leda till att samma fråga kan komma att bedömas olika beroende på om nationell konkurrensrätt eller EU:s konkurrensrätt är tillämplig i det enskilda fallet. Gruppundantag på nationell nivå, som motsvarar det EU-rättsliga gruppundantaget, får därför anses vara positivt för företagen som därigenom kan få lägre administrativa kostnader i förhållande till vad som skulle ha gällt om de föreslagna ändringarna inte genomfördes eller om några nationella gruppundantag på detta område inte fanns.

Såsom nyss angetts innebär lagförslaget att samma materiella konkurrensregler kommer att vara tillämpliga för företagens samarbete, oavsett om nationella eller EU:s konkurrensregler är tillämpliga i det enskilda fallet. Mot den bakgrunden bedöms inte lagförslaget få några negativa effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader för det allmänna. Inte heller bedöms förslaget föra med sig några sociala eller miljömässiga konsekvenser eller någon negativ påverkan på konsumentpriser.

1 § Denna lag tillämpas på avtal om tekniköverföring.

Bestämmelsen i 1 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579) ska även tillämpas på avtal enligt denna lag.

Lagen tillämpas inte på licensavtal som omfattas av lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal eller lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling.

Ändringen i *första stycket* är en följd av hur uttrycket avtal om tekniköverföring har definierats i artikel 1.1 led c i förordning (EU) 316/2014 och hur undantagsbestämmelsen i artikel 2 har formulerats. Ändringen innebär inte att lagens tillämpningsområde utvidgats. Det är alltså teknikutöverföringsavtal mellan två företag som tillåter produktion av avtalsprodukter som avses.

Andra stycket är oförändrat.

Tredje stycket är nytt. Där anges att lagen inte tillämpas på licensavtal som omfattas av lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal eller lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling. Undantaget har sin motsvarighet i artikel 9 i förordning (EU) nr 316/2014 och uttrycket licensavtal har samma innebörd som uttrycket licensupplägg i den artikeln. Bestämmelserna bör tolkas mot bakgrund av den praxis som utvecklas inom EU-rätten.

2 § Under de villkor som följer av 3 § gäller för sådana avtal om tekniköverföring vilka innehåller konkurrensbegränsningar och som omfattas av 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) undantag från förbudet i samma paragraf mot sådana avtal. Undantag gäller dock endast för sådana grupper av avtal som uppfyller förutsättningarna för undantag i 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

Av 2 kap. 3 § konkurrenslagen följer att Konkurrensverket kan besluta att ett enskilt avtal, som till följd av ett gruppundantag enligt denna lag är undantaget från förbudet i 2 kap. 1 § samma lag, inte ska omfattas av undantaget om avtalet har följder som är oförenliga med 2 kap. 2 § konkurrenslagen.

I *första stycket* anges vilka förutsättningar som gäller för att ett konkurrensbegränsande avtal ska omfattas av lagen. Vad som tidigare föreskrevs om undantagets giltighet när de immateriella rättigheterna till den licensierade tekniken upphört att gälla m.m. framgår numera av artikel 2.2 i förordning (EU) nr 316/2014. *Andra stycket* är oförändrat.

3 § I fråga om avtalen tillämpas bestämmelserna i kommissionens förordning (EU) nr 316/2014 av den 21 mars 2014 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring på motsvarande sätt, med undantag av artiklarna 2.1, 6, 7 och 9–11. Vidare ska hänvisningar

Prop. 2013/14:221 **till undantaget i artikel 2 avse 2 § första stycket i förening med 1 § första och andra stycket.**

I paragrafen görs bestämmelserna i förordning (EU) nr 316/2014 tillämpliga. Hänvisningen innebär att de materiella bestämmelserna i förordningen ger ramen för vilka avtal eller andra förfaranden som omfattas av det gruppundantag för konkurrensbegränsande tekniköverföringsavtal som föreskrivs i 2 § första stycket i förening med 1 § första och andra stycket. Reglerna i förordningen bör tolkas mot bakgrund av den praxis som utvecklas inom EU-rätten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De nya reglerna träder i kraft den 1 augusti 2014. För avtal som vid den tidpunkten var i kraft föreskrivs att äldre föreskrifter ska tillämpas till utgången av april 2015. Om ett sådant avtal däremot uppfyller de villkor för undantag som ställs i de nya reglerna, tillämpas de nya reglerna i stället.

Bestämmelserna har sin motsvarighet i artikel 11 i kommissionens förordning (EU) nr 316/2014.

Förslag till lag om ändring i lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring

Härigenom föreskrivs att 1 och 3 §§ lagen (2008:586) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag tillämpas på sådana avtal om tekniköverföring som ingåtts av två företag och som tillåter produktion av avtalsprodukterna.

Bestämmelsen i 1 kap. 6 § konkurrenslagen (2008:579) ska även tillämpas på avtal enligt denna lag.

Denna lag tillämpas inte på licensavtal som omfattas av lagen (2008:582) om gruppundantag för konkurrensbegränsande specialiseringsavtal eller lagen (2008:583) om gruppundantag för konkurrensbegränsande avtal om forskning och utveckling.

3 §

I fråga om avtalen tillämpas bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 av den 7 april 2004 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring på motsvarande sätt, med undantag av artiklarna 2, 6, 7 och 9–11. Vidare ska hänvisningar till undantaget i artikel 2 avse 2 § i förening med 1 §.

I fråga om avtalen tillämpas bestämmelserna i kommissionens förordning (EU) nr .../... av den XXX om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring på motsvarande sätt, med undantag av artiklarna 2, 6, 7 och 9–11. Vidare ska hänvisningar till undantaget i artikel 2 avse 2 § i förening med 1 § första och andra stycket.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av april 2015 för avtal som var i kraft den 1 juli 2014. Äldre föreskrifter gäller dock inte för avtal som vid ikraftträdandet uppfyller villkoren för gruppundantag enligt de nya föreskrifterna.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har yttrat sig över promemorian: Hovrätten för Skåne och Blekinge, Stockholms tingsrätt, Marknadsdomstolen, Konsumentverket, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Sveriges advokatsamfund, Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen och Advokatfirman Vinge KB.

Följande remissinstanser har avstått från att yttra sig över promemorian: Regelrådet, Företagarna, Stockholms Handelskammare, Landsorganisationen i Sverige LO, Sveriges Akademikers Centralorganisation SACO och Tjänstemännens Centralorganisation TCO.

Följande remissinstanser har inte yttrat sig över promemorian: Chalmers tekniska högskola, IT & Telekommunikationsföretagen, Svenska föreningen för industriellt rättsskydd SFIR, Svenska industrins IP förening SIPF, Bil Sweden, Sveriges Bildelsgrossisters Förening SBF, Sveriges konsumenter, Linklaters Advokatbyrå AB och Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB.

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 316/2014

av den 21 mars 2014

om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av avtal om tekniköverföring

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA
FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning nr 19/65/EEG av den 2 mars 1965 om tillämpning av artikel 85.3 i fördraget på vissa kategorier av avtal och samordnade förfaranden ⁽¹⁾, särskilt artikel 1,

efter att ha offentliggjort ett utkast till denna förordning,

efter samråd med rådgivande kommittén för kartell- och monopolfrågor, och

av följande skäl:

- (1) Förordning nr 19/65/EEG ger kommissionen befogenhet att genom förordning tillämpa artikel 101.3 i fördraget på vissa grupper av avtal om tekniköverföring som endast två företag är parter i samt motsvarande samordnade förfaranden som omfattas av artikel 101.1 i fördraget.
- (2) Kommissionen har framför allt antagit kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 ⁽²⁾ i enlighet med förordning nr 19/65/EEG. I förordning (EG) nr 772/2004 definieras grupper av avtal om tekniköverföring som kommissionen normalt sett har ansett uppfylla villkoren i artikel 101.3 i fördraget. Med tanke på att erfarenheterna av tillämpningen av den förordningen, som upphör att gälla den 30 april 2014, på det hela taget varit positiva och med hänsyn till de ytterligare erfarenheter som gjorts sedan den förordningen antogs, är det lämpligt att en ny gruppundantagsförordning antas.

(3) Denna förordning bör uppfylla de två kraven på att effektivt skydda konkurrensen och att ge företagen tillräcklig rättslig förutsebarhet. Samtidigt som dessa mål eftersträvas bör så stor hänsyn som möjligt tas till behovet av att förenkla den administrativa tillsynen och de rättsliga ramarna.

(4) Avtal om tekniköverföring gäller licensiering av teknikerättigheter. Sådana avtal ökar i regel den ekonomiska effektiviteten och gynnar konkurrensen, eftersom de kan minska överlappande forskning och utveckling, öka incitamenten att bedriva inledande forskning och utveckling, främja en stegvis ökande innovation, underlätta spridning och skapa konkurrens på produktmarknaden.

(5) Sannolikheten för att sådana effektivitets- och konkurrensfrämjande effekter uppväger eventuella konkurrensbegränsande effekter till följd av begränsningar i avtal om tekniköverföring beror på graden av marknadsakt hos de berörda företagen och därför på i vilken utsträckning dessa företag möter konkurrens från företag som äger substitutteknik eller företag som producerar ersättningsprodukter.

(6) Denna förordning bör endast omfatta avtal om tekniköverföring mellan en licensgivare och en licenstagare. Den bör omfatta sådana avtal även om avtalet innehåller villkor som gäller för mer än ett handelsled, till exempel genom att kräva att licenstagaren upprättar ett särskilt distributionssystem och genom att precisera vilka skyldigheter licenstagaren får eller måste ålägga återförsäljare av de produkter som producerats under licensen. Sådana villkor och skyldigheter bör dock vara förenliga med de konkurrensregler gällande leverans- och distributionsavtal som anges i kommissionens förordning (EU) nr 330/2010 ⁽³⁾. Leverans- och distributionsavtal som ingåtts mellan en licenstagare och köpare av dennes avtalsprodukter bör inte omfattas av undantaget enligt denna förordning.

⁽¹⁾ EGT 36, 6.3.1965, s. 533/65.

⁽²⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 772/2004 av den 7 april 2004 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om tekniköverföring (EUT L 123, 27.4.2004, s. 11).

⁽³⁾ Kommissionens förordning (EU) nr 330/2010 av den 20 april 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden (EUT L 102, 23.4.2010, s. 1).

- (7) Denna förordning bör endast omfatta avtal där licensgivaren tillåter att licenstagaren och/eller en eller flera av dennes underleverantör(er) utnyttjar de licensierade teknikrättigheterna, eventuellt efter att licenstagaren och/eller dennes underleverantör(er) har bedrivit ytterligare forskning och utveckling i syfte att producera varor eller tjänster. Den bör inte tillämpas vid licensiering i samband med forsknings- och utvecklingsavtal som omfattas av kommissionens förordning (EU) nr 1217/2010⁽¹⁾ eller vid licensiering i samband med specialiseringsavtal som omfattas av kommissionens förordning (EU) nr 1218/2010⁽²⁾. Den bör inte heller tillämpas på avtal som enbart syftar till mångfaldigande och spridning av upphovsrättsligt skyddade programvaruprodukter, eftersom sådana avtal inte avser licensiering av en teknik för produktion utan mer liknar distributionsavtal. Den bör inte heller gälla avtal om inrättande av teknikpooler, det vill säga avtal om gemensamt utnyttjande av tekniker i syfte att licensiera dem till tredje parter, eller avtal genom vilka den teknik som ingår i poolen licensieras ut till dessa tredje parter.
- (8) För tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget genom förordning är det inte nödvändigt att fastställa vilka avtal om tekniköverföring som kan omfattas av artikel 101.1 i fördraget. Vid den enskilda bedömningen av avtal enligt artikel 101.1 måste flera faktorer beaktas, särskilt strukturen och dynamiken på de relevanta teknik- och produktmarknaderna.
- (9) Förmånen av det gruppundantag som inrättas genom denna förordning bör begränsas till de avtal som med tillräcklig säkerhet kan antas uppfylla villkoren i artikel 101.3 i fördraget. För att uppnå fördelarna och målen för tekniköverföring bör denna förordning inte enbart omfatta överföring av teknik som sådan, utan även andra bestämmelser i avtal om tekniköverföring om, och i den utsträckning som, dessa bestämmelser är direkt knutna till tillverkningen eller försäljningen av avtalsprodukterna.
- (10) I fråga om avtal om tekniköverföring mellan konkurrenter kan det antas att om parternas sammanlagda andel av de relevanta marknaderna inte överstiger 20 % och om avtalen inte innehåller vissa allvarligt konkurrenshämmande begränsningar, bidrar de i regel till att förbättra produktionen eller distributionen samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skäligen andel av den vinst som därigenom uppnås.
- (11) I fråga om avtal om tekniköverföring mellan icke-konkurrenter kan det antas att om parternas respektive andel av de relevanta marknaderna inte överstiger 30 % och avtalen inte innehåller vissa allvarligt konkurrenshämmande begränsningar, bidrar de i regel till att förbättra produktionen eller distributionen samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skäligen andel av den vinst som därigenom uppnås.
- (12) Om det tillämpliga tröskelvärdet för marknadsandelar överskrids på en eller flera produkt- och teknikmarknader bör gruppundantaget inte tillämpas på avtalet vad gäller de berörda marknaderna.
- (13) Det kan inte förutsättas att avtal om tekniköverföring omfattas av artikel 101.1 i fördraget över dessa tröskelvärden för marknadsandelar. Till exempel exklusiva licensavtal mellan företag som inte är konkurrenter faller ofta utanför artikel 101.1. Det kan inte heller förutsättas att avtal om tekniköverföring som omfattas av artikel 101.1 inte uppfyller villkoren för ett undantag om tröskelvärdena för marknadsandelar överskrids. Det kan dock inte heller presumeras att de i regel kommer att ge upphov till objektiva fördelar av sådan art och omfattning att de uppväger de nackdelar de medför för konkurrensen.
- (14) Avtal om tekniköverföring som innehåller begränsningar som inte är absolut nödvändiga för att förbättra produktionen eller distributionen bör inte beviljas undantag med stöd av denna förordning. Särskilt avtal om tekniköverföring som innehåller vissa allvarligt konkurrenshämmande begränsningar, såsom överenskommelse om priser gentemot tredje man, bör inte omfattas av gruppundantaget enligt denna förordning, oberoende av de berörda företagens marknadsandelar. Om sådana särskilt allvarliga konkurrensbegränsningar föreligger bör avtalet i sin helhet uteslutas från gruppundantaget.
- (15) För att skydda incitamenten att bedriva innovationsverksamhet och en korrekt tillämpning av immateriella rättigheter, bör vissa begränsningar uteslutas från gruppundantaget. Framförallt bör vissa s.k. grant-back-skyldigheter och klausuler om att inte bestrida immateriella rättigheter uteslutas. Om en sådan begränsning ingår i ett licensavtal bör endast begränsningen i fråga uteslutas från gruppundantaget.

⁽¹⁾ Kommissionens förordning (EU) nr 1217/2010 av den 14 december 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa grupper av forsknings- och utvecklingsavtal (EUT L 335, 18.12.2010, s. 36).

⁽²⁾ Kommissionens förordning (EU) nr 1218/2010 av den 14 december 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa grupper av specialiseringsavtal (EUT L 335, 18.12.2010, s. 43).

- (16) Tröskelvärdena för marknadsandelar och att avtal om tekniköverföring, som innehåller de allvarligt konkurrens-hämmande begränsningarna samt de utslutna begränsningarna som föreskrivs i denna förordning, inte omfattas av undantag garanterar normalt sett att de avtal som omfattas av gruppundantaget inte ger de deltagande företagen möjlighet att sätta konkurrensen ur spel beträffande en väsentlig del av de berörda produkterna.
- (17) Kommissionen får enligt artikel 29.1 i rådets förordning (EG) nr 1/2003⁽¹⁾ återkalla förmånen enligt den här förordningen, om den i ett visst fall finner att ett avtal som omfattas av undantaget i den här förordningen ändå har verkningar som är oförenliga med artikel 101.3 i fördraget. Det kan inträffa särskilt om incitamenten att bedriva innovationsverksamhet är försvagade eller om marknads-tillträde hindras.
- (18) Enligt artikel 29.2 i förordning (EG) nr 1/2003 får konkurrensmyndigheten i en medlemsstat återkalla gruppundantaget enligt den här förordningen på den medlemsstatens territorium eller en del av detta, om ett avtal som omfattas av undantaget i den här förordningen i ett visst fall ändå har verkningar som är oförenliga med artikel 101.3 i fördraget på den medlemsstatens territorium, eller på en del av detta vilken uppvisar alla kännetecken på en avgränsad geografisk marknad.
- (19) För att förstärka övervakningen av parallella nät av avtal om tekniköverföring som har liknande begränsande effekter och som täcker mer än 50 % av en viss marknad, kan kommissionen genom förordning förklara att denna förordning inte är tillämplig på avtal om tekniköverföring som innehåller särskilda begränsningar med avseende på den berörda marknaden, varigenom artikel 101 i fördraget återigen blir fullt tillämplig på sådana avtal.
- HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.
- Artikel 1*
Definitioner
1. I denna förordning gäller följande definitioner:
- a) *avtal*: ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande.
- b) *teknikrättigheter*: know-how samt följande rättigheter, eller en kombination av dessa, inklusive ansökningar eller ansökningar om registrering av dessa rättigheter,
- i) patent,
- ii) bruksmönster,
- iii) designskydd,
- iv) kretsmönster i halvledarprodukter,
- v) tilläggsskydd för läkemedel eller andra produkter för vilka sådana tilläggsskydd kan erhållas,
- vi) växtförädlarcertifikat, och
- vii) upphovsrätt till programvara.
- c) *avtal om tekniköverföring*::
- i) ett avtal om licensiering av teknikrättigheter mellan två företag enligt vilket licenstagarens och/eller dennes underleverantör(er) ska tillverka avtalsprodukter,
- ii) en överlåtelse av teknikrättigheter mellan två företag för tillverkning av avtalsprodukter där en del av de risker som är förenade med utnyttjandet av den tekniken ligger kvar hos överlåtaren.
- d) *ömsesidigt avtal*: ett avtal om tekniköverföring där två företag, genom samma eller separata kontrakt, beviljar varandra en teknikrättighetslicens, och där dessa licenser gäller konkurrerande tekniker eller kan användas för att tillverka konkurrerande produkter.
- e) *ensidigt avtal*: ett avtal om tekniköverföring där ett företag beviljar ett annat företag en teknikrättighetslicens, eller där två företag beviljar varandra en sådan licens men där dessa licenser inte avser konkurrerande tekniker och inte kan användas för tillverkning av konkurrerande produkter.
- f) *produkt*: varor eller en tjänst, inbegripet såväl mellanprodukter och tjänster i mellanledet som slutprodukter och tjänster i slutledet.
- g) *avtalsprodukt*: en produkt som direkt eller indirekt tillverkas på grundval av de licensierade teknikrättigheterna.
- h) *immateriella rättigheter*: omfattar industriell äganderätt, särskilt patent och varumärken, upphovsrätt och närstående rättigheter.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (EGT L 1, 4.1.2003, s. 1).

- i) *know-how*: ett paket bestående av praktisk information, som är ett resultat av erfarenheter och testning och som är
- i) hemlig, det vill säga inte allmänt känd eller tillgänglig,
  - ii) väsentlig, det vill säga viktig och till nytta för produktion av avtalsprodukterna, och
  - iii) identifierad, det vill säga att den är så ingående beskriven att det är möjligt att kontrollera att den uppfyller kriterierna för att vara hemlig och väsentlig.
- j) *relevant produktmarknad*: marknaden för avtalsprodukterna och deras substitut, det vill säga samtliga produkter som av köparen betraktas som likvärdiga eller utbytbara med hänsyn till produkternas egenskaper, pris och tilltänkta användning.
- k) *relevant teknikmarknad*: marknaden för de licensierade teknikerättigheterna och deras substitut, dvs. alla de teknikerättigheter som av licensstagaren betraktas som likvärdiga eller utbytbara med hänsyn till teknikerättigheternas egenskaper, de licensavgifter som ska betalas för dessa rättigheter samt deras tilltänkta användning.
- l) *relevant geografisk marknad*: det område inom vilket de berörda företagen medverkar i utbudet av och efterfrågan på produkter eller licensieringen av teknikerättigheter, inom vilket konkurrensvillkoren är tillräckligt likartade och vilket kan särskiljas från angränsande områden på grund av väsentliga skillnader i konkurrensvillkoren.
- m) *relevant marknad*: en kombination av den relevanta produktmarknaden eller teknikmarknaden med den relevanta geografiska marknaden.
- n) *konkurrerande företag*: företag som konkurrerar på den relevanta marknaden, det vill säga:
- i) konkurrerande företag på den relevanta marknad där licens för teknikerättigheterna beviljas, det vill säga, företag som beviljar licenser för konkurrerande teknikerättigheter (faktiska konkurrenter på den relevanta marknaden),
  - ii) konkurrerande företag på den relevanta marknad där avtalsprodukterna säljs, det vill säga, företag som i avsaknad av avtal om tekniköverföring skulle båda vara verk samma både på den eller de relevanta marknad(er) där avtalsprodukterna säljs (faktiska konkurrenter på den relevanta marknaden) eller som, i avsaknad av avtal om tekniköverföring, på realistiska grunder och inte bara som en rent teoretisk möjlighet, vid en liten men bestående höjning av relativpriserna, inom en kort tidsperiod sannolikt skulle göra de nödvändiga ytterligare investeringarna eller tar på sig andra nödvändiga omställningskostnader för att komma in på den/de relevanta marknaden/marknaderna (potentiella konkurrenter på den relevanta marknaden).
- o) *selektivt distributionssystem*: ett distributionssystem där licensgivaren åtar sig att, direkt eller indirekt, bevilja licens för produktion av avtalsprodukterna endast till licensstagare som valts ut på grundval av särskilda kriterier och om dessa licensstagare åtar sig att inte sälja avtalsprodukterna till icke-auktorerade återförsäljare inom det område som licensgivaren förbehållit med avseende på detta system.
- p) *exklusiv licens*: en licens enligt vilken licensgivaren själv inte får producera på grundval av de licensierade teknikerättigheterna och inte får bevilja tredje parter licens för de licensierade teknikerättigheterna i allmänhet, för viss användning eller inom ett visst område.
- q) *exklusivt område*: ett område inom vilket endast ett företag tillåts producera avtalsprodukterna, där det ändå är möjligt att tillåta en annan licensstagare att producera avtalsprodukterna inom detta område endast för en viss kund, om den andra licensen beviljades för att skapa en alternativ leveranskälla för den kunden.
- r) *exklusiv kundgrupp*: en kundgrupp till vilken endast en av parterna i avtalet om tekniköverföring aktivt får sälja de avtalsprodukter som produceras med den licensierade tekniken.
2. I denna förordning ska begreppen *företag*, *licensgivare* och *licenstagare* även omfatta dessa företags respektive anknutna företag.
- Med *anknutna företag* avses:
- a) Företag i vilka en avtalspart i ett avtal om tekniköverföring direkt eller indirekt
    - i) har befogenhet att utöva mer än hälften av rösträttigheterna, eller
    - ii) har rätt att utöva mer än hälften av ledamöterna i styrelsen, direktionen eller organ som rättsligt företräder företagen, eller
    - iii) har rätt att leda företagets verksamhet.

- b) Företag som direkt eller indirekt gentemot en part i avtalet om tekniköverföring har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a.
- c) Företag i vilka ett företag som avses i led b direkt eller indirekt har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a.
- d) Företag i vilka en part i avtalet om tekniköverföring tillsammans med ett eller flera av de företag som avses i led a, b eller c eller i vilka två eller flera av dessa företag gemensamt har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a.
- e) Företag i vilka de rättigheter eller befogenheter som anges i led a gemensamt innehas av
- i) parter i avtalet om tekniköverföring eller deras respektive anknutna företag som anges i leden a–d, eller
  - ii) en eller flera parter i avtalet om tekniköverföring eller en eller flera av deras anknutna företag som anges i leden a–d, samt en eller flera tredje parter.

Artikel 2

Undantag

1. Enligt artikel 101.3 i fördraget och om inte annat följer av denna förordning ska artikel 101.1 i fördraget inte tillämpas på avtal om tekniköverföring.
2. Undantaget enligt punkt 1 ska gälla i den mån som avtal om tekniköverföring innehåller konkurrensbegränsningar som omfattas av artikel 101.1 i fördraget. Undantaget ska gälla så länge som de licensierade teknikrättigheterna inte har förfallit, löpt ut eller förklarats ogiltiga eller, i fråga om know-how, så länge som denna know-how förblir hemlig. Om know-how blir allmänt känt till följd av licenstagarens åtgärder ska undantaget emellertid gälla under avtalets hela löptid.
3. Undantaget i punkt 1 ska också tillämpas på bestämmelser i avtal om tekniköverföring som avser licenstagarens köp av produkter eller som avser licensiering eller överlåtelse av andra immateriella rättigheter eller know-how till licenstagaren, om, och i den utsträckning som, dessa bestämmelser är direkt knutna till tillverkningen eller försäljningen av avtalsprodukterna.

Artikel 3

Tröskelvärden för marknadsandelar

1. Om de företag som är parter i avtalet är konkurrerande företag, ska undantaget i artikel 2 gälla på villkor att parternas sammanlagda marknadsandel inte överstiger 20 % på den/de relevanta marknaden/marknaderna.

2. Om de företag som är parter i avtalet inte är konkurrerande företag ska undantaget i artikel 2 gälla på villkor att parternas respektive marknadsandel inte överstiger 30 % på den/de relevanta marknaden/marknaderna.

Artikel 4

Särskilt allvarliga begränsningar

1. Om de företag som är parter i avtalet är konkurrerande företag ska undantaget i artikel 2 inte gälla avtal som, direkt eller indirekt, ensamt eller i kombination med andra faktorer som parterna kontrollerar, syftar till
  - a) att begränsa en parts möjligheter att fastställa sina priser när denne säljer produkter till tredje man,
  - b) att begränsa produktionen, utom begränsningar av produktionen av avtalsprodukter, om dessa begränsningar har ålagts licenstagaren genom ett ensidigt avtal eller ålagts endast en av licenstagarna genom ett ömsesidigt avtal,
  - c) att dela upp marknader eller kundunderlag, med undantag för
    - i) en skyldighet för licensgivaren och/eller licenstagaren, ålagd genom ett ensidigt avtal, att inte producera med de licensierade teknikrättigheterna inom det exklusiva område som förbehållits den andra parten och/eller att inte sälja aktivt och/eller passivt till det exklusiva område eller till den exklusiva kundgrupp som förbehållits den andra parten,
    - ii) en begränsning i ett ensidigt avtal av licenstagarens aktiva försäljning till det exklusiva område eller till den exklusiva kundgrupp som licensgivaren tilldelat en annan licenstagare, förutsatt att sistnämnda licenstagare inte var ett konkurrerande företag till licensgivaren när dess egen licens beviljades,
    - iii) en skyldighet för licenstagaren att producera avtalsprodukterna endast för eget bruk, förutsatt att licenstagaren inte är ålagd begränsningar avseende aktiv eller passiv försäljning av avtalsprodukterna som reservdelar för sina egna produkter,
    - iv) en skyldighet för licenstagaren, ålagd genom ett ensidigt avtal, att producera avtalsprodukterna endast för en viss kund, om licensen beviljades för att skapa en alternativ leveranskälla för den kunden,

d) att begränsa licenstagarens möjligheter att utnyttja sina egna teknikrättigheter eller begränsa möjligheterna för någon av avtalsparterna att bedriva forskning och utveckling, om inte en begränsning av sistnämnda slag är nödvändig för att hindra att licensierad know-how avslöjas för tredje man.

2. Om de företag som är parter i avtalet inte är konkurrerande företag ska undantaget i artikel 2 inte gälla avtal som, direkt eller indirekt, ensamt eller i kombination med andra faktorer som parterna kontrollerar, syftar till

a) att begränsa möjligheterna för en part att fastställa sina priser när denne säljer produkter till tredje man utan att begränsa möjligheten att ålägga ett högsta försäljningspris eller ett rekommenderat försäljningspris, under förutsättning att dessa inte får karaktären av ett fast eller lägsta försäljningspris som en följd av påtryckningar eller incitament från någon av parterna,

b) att begränsa det område inom vilket eller av de kunder till vilka licenstagaren passivt får sälja avtalsprodukterna, med undantag för

i) en begränsning av den passiva försäljning som går till ett exklusivt område eller till en exklusiv kundgrupp som förbehållits licensgivaren,

ii) en skyldighet att producera avtalsprodukterna endast för eget bruk, förutsatt att licenstagaren inte är ålagd begränsningar avseende aktiv eller passiv försäljning av avtalsprodukterna som reservdelar för sina egna produkter,

iii) en skyldighet att producera avtalsprodukterna endast för en viss kund, om licensen beviljades för att skapa en alternativ leveranskälla för den kunden,

iv) en begränsning av en licenstagares försäljning till slutanvändare, om licenstagaren bedriver verksamhet på grossistnivå,

v) en begränsning av försäljning till icke-auktoriserade återförsäljare som bedrivs av medlemmarna i ett selektivt distributionssystem,

c) att begränsa aktiv eller passiv försäljning till slutanvändare som bedrivs av en licenstagare som är medlem i ett selektivt distributionssystem och som är verksam i detaljhandelsledet, utan att det påverkar möjligheten att förbjuda en medlem av detta system att bedriva verksamhet från en icke-auktoriserad etableringsort.

3. Om de företag som är parter i avtalet inte är konkurrerande företag när avtalet ingås men blir konkurrerande företag senare, ska punkt 2 och inte punkt 1 vara tillämplig under avtalets hela giltighetstid om avtalet inte ändras senare i materiellt hänseende. En sådan ändring inbegriper ingående av ett nytt avtal om tekniköverföring mellan parterna gällande konkurrerande teknikrättigheter.

Artikel 5

Uteslutna begränsningar

1. Undantaget i artikel 2 ska inte tillämpas på följande skyldigheter i avtal om tekniköverföring:

a) En direkt eller indirekt skyldighet för licenstagaren att bevilja en exklusiv licens eller att överlåta rättigheter, helt eller delvis, till licensgivaren eller till tredje man som utsetts av licensgivaren med avseende på sina egna förbättringar eller nya tillämpningar av den licensierade tekniken.

b) En direkt eller indirekt skyldighet som ålagts en part att inte bestrida giltigheten i de immateriella rättigheter som den andra parten har i unionen, dock utan att detta i samband med en exklusiv licens påverkar möjligheten att säga upp avtalet om tekniköverföring om licenstagaren bestrider giltigheten av en eller flera av de licensierade teknikrättigheterna.

2. Om de företag som är parter i avtalet inte är konkurrerande företag, ska undantaget i artikel 2 inte gälla en direkt eller indirekt skyldighet som begränsar licenstagarens möjligheter att utnyttja sina egna teknikrättigheter eller begränsar möjligheterna för någon av avtalsparterna att bedriva forskning och utveckling, om inte en begränsning av sistnämnda slag är nödvändig för att hindra att ifrågavarande licensierade know-how lämnas ut till tredje man.

Artikel 6

Återkallelse i enskilda fall

1. Kommissionen får enligt artikel 29.1 i förordning (EG) nr 1/2003 återkalla undantaget enligt den här förordningen, om den i ett visst fall finner att ett avtal om tekniköverföring som omfattas av undantaget i artikel 2 i den här förordningen ändå har verkningar som är oförenliga med artikel 101.3 i fördraget, och särskilt om

a) möjligheterna för tredje man att komma in på marknaden med ny teknik begränsas, till exempel genom den sammanlagda effekten av parallella nätverk av liknande konkurrensbegränsande avtal som förbjuder licenstagare att använda tredje parter teknik,

b) potentiella licenstagares tillträde till marknaden begränsas, till exempel genom den sammanlagda effekten av parallella nätverk av liknande begränsande avtal som förbjuder licensgivare att bevilja licenser till andra licenstagare, eller därför att den enda teknikägare som licensierar ut relevanta teknikrättigheter ingår ett exklusivt licensavtal med en licenstagare som redan är verksam på produktmarknaden på grundval av utbytbara teknikrättigheter.

2. Om ett avtal om tekniköverföring som omfattas av undantaget i artikel 2 i denna förordning i ett visst fall har verkningar som är oförenliga med artikel 101.3 i fördraget på en medlemsstats territorium eller på en del av detta som uppvisar alla kännetecken på en avgränsad geografisk marknad, får konkurrensmyndigheten i den medlemsstaten, med stöd av artikel 29.2 i förordning (EG) nr 1/2003, under samma omständigheter som i punkt 1 i denna artikel, återkalla undantaget enligt den här förordningen på det territoriet.

Artikel 7

Icke-tillämpning av förordningen

1. Om parallella nätverk av liknande avtal om tekniköverföring omfattar mer än 50 % av en relevant marknad, kan kommissionen enligt artikel 1 a i förordning nr 19/65/EEG genom förordning förklara att den här förordningen inte ska tillämpas på avtal om tekniköverföring som innehåller särskilda begränsningar avseende den marknaden.

2. En förordning enligt punkt 1 får inte börja tillämpas tidigare än sex månader efter det att den har antagits.

Artikel 8

Tillämpning av tröskelvärdena för marknadsandelar

Vid tillämpningen av de tröskelvärden för marknadsandelar som anges i artikel 3 ska följande regler gälla:

- Marknadsandelen ska beräknas på grundval av uppgifter om marknadsvärdet av försäljningen. Om det inte föreligger några tillgängliga uppgifter om försäljningsvärdet på marknaden, kan uppskattningar som grundas på annan tillförlitlig marknadsinformation, däribland försäljningsvolymerna på marknaden, användas för att fastställa det berörda företagens marknadsandel.
- Marknadsandelen ska beräknas på grundval av uppgifter som avser det föregående kalenderåret.
- Den marknadsandel som innehas av de företag som avses i artikel 1.2 andra stycket led e ska fördelas lika mellan vart och ett av de företag som har de rättigheter eller befogenheter som anges i artikel 1.2 andra stycket led a.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 21 mars 2014.

På kommissionens vägnar
För ordföranden
Joaquín ALMUNIA
Vice ordförande

d) Marknadsandelen för en licensgivare på en relevant marknad för de licensierade teknikrättigheterna ska beräknas med hänsyn till de licensierade teknikrättigheternas förekomst på den eller de relevanta marknad(er) (som är produktmarknaden/marknaderna och geografiska marknaden/marknaderna) där avtalsprodukterna säljs, det vill säga på grundval av uppgifter om försäljningen som avser de avtalsprodukter som producerats av licensgivaren och dennes licenstagare tillsammans.

e) Om den marknadsandel som avses i artikel 3.1 eller 3.2 från början inte överstiger 20 % respektive 30 % men senare överstiger denna nivå, ska undantaget enligt artikel 2 fortsätta att gälla under två på varandra följande kalenderår efter det år då tröskelvärdet på 20 % eller tröskelvärdet på 30 % överskreds första gången.

Artikel 9

Sambandet med andra gruppundantagsförordningar

Denna förordning ska inte tillämpas på licensupplägg i forsknings- och utvecklingsavtal som omfattas av förordning (EU) nr 1217/2010 eller i specialiseringsavtal som omfattas av förordning (EU) nr 1218/2010.

Artikel 10

Övergångsperiod

Förbudet i artikel 101.1 i fördraget ska inte tillämpas från och med den 1 maj 2014 till och med den 30 april 2015 i fråga om avtal som redan är i kraft den 30 april 2014 och som inte uppfyller de villkor för undantag som anges i denna förordning men som den 30 april 2014 uppfyller de villkor för undantag som anges i förordning (EG) nr 772/2004.

Artikel 11

Giltighetstid

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2014.

Den upphör att gälla den 30 april 2026.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 april 2014.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Borg, Adelsohn Liljeroth, Björling, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt, Ek, Löf, Arnholm.

Föredragande: statsrådet Löf.

Regeringen beslutar proposition 2013/14:221 Konkurrensbegränsande avtal om tekniköverföring – anpassning till nya EU-regler.

